

Визија: Грађани Крушевца имају високо развијену еколошку свест, задовољни су својим животним окружењем и живе у складу са природом. Крушевац је град на путу помирења екологије и економије

1. Стратешки циљ: Унапређен ниво еколошке свести грађана	Степен приоритета: (висок / средњи / ниски)
---	---

1.1. Специфичан циљ: Грађани едуковани и информисани о потребама заштите и очувања животне средине

1.1.1. Програм: Повећање нивоа еколошког образовања грађана и њихово квалитетније информисање о стању загађености животне средине у њиховом окружењу

Број	Пројекат	НОСИЛАЦ / ПАРТНЕРИ	Време	Износ и извор финансирања	ИНДИКАТОРИ
1.1.1.1.	Едукација деце предшколског узраста путем радионица, предавања, боравка у природи.	Канцеларија за екологију, ЗЗЈЗ, установа Ната Вељковић	до 2020 год.	400.000,00 /1год. 4.000.000,00/10год. буџет предшколске установе, градска управа, донација.	Сва деца предшколског узраста едукована о потребама заштите и очувања животне средине
1.1.1.2.	Едукација деце школског узраста путем разних ваншколских активности	Основне школе	континуално	3.000.000,00 градска управа, школе и донација.	Сва деца школског узраста едукована о потребама заштите и очувања животне средине
1.1.1.3.	Развијање ЕКОШКОЛА и њихово умрежавање са екошколама других региона	ЗЗЈЗ. Канцеларија за екологију, основне школе	2010- 2015 год.	5.000.000,00 буџетски фонд, школе и донације.	40% школа приступило пројекту екошколе и умрежило се са екошколама региона
1.1.1.4.	Едуковање запослених у јавном и бизнис сектору	ЗЗЈЗ. ЈКП Крушевац	2010- 2013 год.	1.500.000,00 министарство, градска	Едуковано 50% запослених

				управа,буџет бизнис сектора	
1.1.1.5.	Увођење еколошких емисија у програме локалних електронских медија једанпут месечно у циљу редовног и тачног информисања јавности о проблемима у животној средини	Медији и новине	до 2020 год.	буџетски фонд за заштиту животне средине,медији.	У програм електронских медија, уведено је месечно информисање јавности
1.1.1.6.	Увођење зелене стране у локалним новинама	Медији и канцеларија за екологију	до 2020 год	буџетски фонд за заштиту животне средине,медији.	Уведена је зелена стана у локалним новинама
1.1.1.7.	Организовање трибина, израда лифлета, увођење зеленог телефона итд. за боље информисање грађана	Канцеларија за екологију	до 2020 год.	буџетски фонд за заштиту животне средине	Боља информисаност грађана

1.2. Специфичан циљ: 50% грађана обухваћено акцијама и активностима у заштити животне средине

1.2.1. Програм: Масовније и одговорније укључивање грађана у акцији и активности унапређења квалитета животне средине

Број	Пројекат	НОСИЛАЦ / ПАРТНЕРИ	Време	Износ и извор финансирања	ИНДИКАТОРИ
1.2.1.1.	Обележавање важних датума из еколошког календара	Канцеларија за екологију,ЗЗЈЗ,Србија шуме,Школе и Вртићи	континуално	5.000.000,00- буџетски фонд за ЗЖС,министарство	Обележени сви важни датуми
1.2.1.2.	Увођење месеца (недеље) екологије уз отварање еколошке улице (трга)	Канцеларија за екологију,ЗЗЈЗ,Србија шуме,Школе и Вртићи	континуално	2.000.000,00 - буџетски фонд за ЗЖС,министарство	уведена недеља екологије
1.2.1.3.	Акције озелењавања града	Канцеларија за екологију, Србија шуме, СУП, школе,НВО, ПСС	континуално	1.000.000,00 буџетски фонд за ЗЖС,министарство,јавна предузећа	зелене површине
1.2.1.4.	Стварање услова за донирање у области озелењавања јавних површина	Дирекција, Градска управа	До 2020.год.	1.000.000,00 донација и појединци	
1.2.1.5.	Организовање ЕКОКАМПА	Канцеларија за	континуално	8.000.000,00 буџетски	традиционални

		екологију		фонд за заштиту животне средине, министарство	пројекат
1.2.1.6.	Акције уклањања чврстог отпада са јавних површина (М. З. у селу и граду, паркови, окружење око зграда, школа, вртића итд.)	Месне заједнице, НВО, ЈКП Крушевац, школе, вртићи, скупштина станара, појединци	2011.-2016.	10.000.000,00 буџетски фонд за заштиту животне средине, министарство	чисте јавне површине
1.2.1.7	Уређивање места за становање у нехигијенским насељима и насељима сиромашних категорија становања	ЈКП, Месне заједнице	Стално	2.000.000,00 г.у. министарство, донације и пројекти	уређена нехигијенска и насеља сиромашних категорија
1.2.1.8.	Акције уређења обале реке Расине	ЈКП Крушевац, грађани	2010- 2015 год.	1.000.000,00 ЈКП Крушевац, градска управа, пројекти и донације	уређене обале реке Расине
1.2.1.9.	Организовање акција сакупљања секундарних сировина	ЈКП Крушевац, школе, НВО	2010- 2015 год.	1.500.000,00 ЈКП Крушевац, школе НВО, оператери.	смањење количине отпада
2. Стратешки циљ: Унапређен ниво еколошке свести грађана			Степен приоритета: (висок / средњи / ниски)		
2.1. Специфичан циљ: Грађани едуковани и инфомисани о потребама заштите и очувања животне средине					
2.1.1. Програм: Повећање нивоа еколошког образовања грађана и њихово квалитетније информисање о стању загађености животне средине у њиховом окружењу					
2.1.1.1.	Израда ЛЕАП-а	Канцеларуја за екологију	2010 год.	700.000,00 буџетски фонд за заштиту животне средине, министарство	урађен ЛЕАП
2.1.1.2.	Израда Локалног плана одрживог управљања водом (пијаћа и површинске)	Градска управа, ЈКП Водовод	2011 год.	200.000, градска управа и ЈКП Водовод	израђен локални план управљања отпадом
2.1.1.3.	Израда Локалног плана управљања чврстим отпадом	Канцеларија за екологију, ЈКП Крушевац	2010 год.	200.000 буџетски фонд за заштиту животне средине	израђен локални план управљања отпадом
2.1.1.4.	Израда Локалног плана одрживог управљања шумама	Србија шуме, канцеларија за екологију	2011 год.	200.000 србија шуме и градска управа	израђен локални план одрживог управљања шумама
2.1.1.5.	Израда Локалног плана	Градска управа, јавне	2010- 2012	400.000,00 градска	израђен

	увођења алтернативних горива за загревање у циљу елиминисања употребе фосилних	установе	год.	управа,министарство	локални план алтернативних горива.
2.1.1.6.	Урађена стратешка програмска и планска документација за спречавање еколошких акцидената	Инспекцијске службе	2011 год.	200.000,00 градска управа,министарство	урађена стратешка програмска документација.
2.1.1.7.	Израда Студије развоја екотуризма	Туристичка организација	2010-2012 год.	400.000,00	урађена студија развоја екотуризма
2.1.1.8.	Израда Студије развоја органске пољопривреде	Институт за крмно биље, канцеларија за пољопривреду, центар за рурални развој, пољопривредне стручне службе	2010-2012	400.000,00 буџетски фонд за пољопривреду, министарство	урађена студија развоја органске пољопривреде
2.1.1.9.	Израда Студије биодиверзитета (попис свих биљних и животињских врста, заједница, станишта и екосистема; посебно попис угрожених биљних и животињских врста)	Градска управа, Завод за заштиту природе Србије	2010- 2015 год.		израђена студија биодиверзитета
2.1.1.10.	Израда Катастра отпадних материја подручја Града Крушевца	Градска управа, инспекција	2010- 2011 год.	600.000,00 градска управа, буџетски фонд за заштиту животне средине.	израђен катастар отпадних материја
2.1.1.11.	Израда Катастра загађивача подручја Града Крушевца	Градска управа, инспекција	2010- 2011 год.	700.000,00 градска управа, буџетски фонд за заштиту животне средине.	израђен катастар загађивача
2.1.1.12.	Израда пројектне документације за регионалну депонију и рециклажни центар	ЈКП Крушевац, Градска управа	2011- 2011 год.	7.000.000,00 градска управа, ЈКП Крушевац,министарство	урађена пројектна документација
2.1.1.13.	Израда пројектне документације ЦППОВ (централно постројење за прераду отпадних вода)	ЈКП Водовод	2010- 2011 год.	5.000.000,00 еур-а министарство,градска управа,пројекти и кредити	урађена пројектна документација
2.1.1.14.	Проширење капацитета прихватилишта за животиње	ЈКП Крушевац		5.000.000,00 градска управа и ЈКП Крушевац	проширен капацитет прихватилишта
2.1.1.15.	Израда елабората «подршке» одрживог развоја урбаног зеленила	Дирекција,Градска управа	2011-2012 год.	10.000,00 еур-а	израђен елаборат

2.1.1.16.	Израда катастра зелених површина	Дирекција, Катастар, ГУ, ЈКП Крушевац	2011-2016 год.	20.000.000,00 градска управа, пројекат	израђен катастар
2.2. Специфичан циљ: Увођење обновљивих извора енергије у циљу 30% смањења фосилних горива (осим природног гаса)					
2.2.1. Програм: Увођење и оптимално коришћење обновљивих извора енергије					
2.2.1.1.	Увођење алтернативних извора енергије за загревање базена (Е сунца, термалне воде)	Спортски центар,	2011-2014.год.	160.000,00 еур-а буџет спортског центра, донације, пројекти	искоришћење сунчеве енергије
2.2.1.2.	Увођење алтернативних извора енергије у фабрици воде у Мајдеву (изградња мини електране на цевоводу, Е сунца)		2015-2020 год.		
2.2.1.3.	Изградња хидроелектрана на језеру Ћелије		2015-2020		
2.2.1.4.	Увођење алтернативних извора енергије у јавном и бизнис сектору				
2.2.1.5.	Производња биодизела				
2.3. Специфичан циљ: очување биодиверзитета 100% уз 10% унапређења					
2.3.1. Програм: очување и обнављање биљног и животињског фонда					
2.3.1.1.	Утврђивање „нултог“ стања и спровођење мониторинга над бројем и стањем свих врста и популација	Србија шуме, канцеларија за екологију	2012-2020 год.	8.000.000,00	утврђено нулто стање свих врста и популација
2.3.1.2.	Стављање под заштиту одређених подручја, заједница и биљних и животињских врста	Канцеларија за екологију	2012-2015 год.	500.000,00 буџетски фонд за заштиту животне средине.	стављена под заштиту одређена подручја
2.3.1.3.	Сузбијање криволова и рибокрађе	Инспекцијске службе, Србија шуме	2010-2020 год		
2.3.1.4.	Сузбијање бесправне сече и подизање посечених шума	Србија шуме	2010-2020 год.		
2.3.1.5.	Контрола популација штеточина еколошким мерама	ЈКП Крушевац, Србија шуме, ЗЗЈЗ	2010-2020 год		
2.4. Специфичан циљ: очување количине и квалитета пијаће воде					
2.4.1. Програм: очување ресурса и регионално водоснабдевање квалитетном водом за пиће					

2.4.1.1.	Одрживо управљање акумулацијом Телије (извориште водоснабдевања)	ЈКП Водовод, Градска управа, Служба за запошљавање	2010-2020.год	6. 000. 000,00 градска управа, ЈКП Водовод, пројекти	очување акумулације Телије
2.4.1.2	Стављање под заштиту језера Телије као предела изузетних одлика	Градска управа, ЈКП Водовод, Општина Брус	2010-2011 год.	3.000.000,00 градска управа и буџетски фонд за заштиту животне средине.	језеро Телије стављено под заштитом
2.4.1.3	Реализација пројекта Реконструкције и изградње постројења за прераду воде „Мајдево“ и постојеће мреже.	Градска управа, ЈКП Водовод	2010-2011.год	7.040.000,00 eur-a ЈКП Водовод градска управа, кредит,	изграђено постројење за прераду воде
2.4.1.4.	Повезивање нових корисника (Варварин, Ђићевац, Трстеник, Александровац) на водоснабдевање из фабрике Мајдево	ЈКП Водовод, Општине региона	2010-2013 год.	3.000.000,00	напомена: инфраструктура
2.4.1.5.	Постепено увођење економске цене пијаће воде	Градска управа, ЈКП Водовод	2010-2020 год.	2.000.000,00	постигнута економска цена
2.4.1.6.	Одрживо управљање локалним водоводним системима који нису на централној мрежи за водоснабдевање укључујући и школске водне објекте	ЈКП Водовод, месне заједнице, сеоске школе, ЗЗЈЗ	2011-2015 год.	2.500.000,00	напомена: инфраструктура
2.4.1.7.	Одрживо управљање алтернативним изворима водоснабдевања	ЗЗЈЗ, Градска управа, ЈКП Водовод	2010-2020 год.	5.000.000,00	напомена: инфраструктура

3. Стратешки циљ: Еколошки показатељи сведени у дозвољене границе

Степен приоритета:
(висок / средњи / ниски)

3.1. Специфичан циљ: успостављен мониторинг свих еколошких показатеља 100% у граду и 50% у селима

3.1.1. Програм: увођење већег броја параметара и мерних места у циљу квалитетнијег мониторинга

3.1.1.1.	Редован мониторинг параметара отпадних вода и квалитета површинских вода	ЗЗЈЗ, Градска управа	2010-2020 год.	25.000.000,00 буџетски фонд за заштиту животне средине.	извештај
3.1.1.2	Редован мониторинг пијаће воде	ЗЗЈЗ, ЈКП Водовод	2010-2020 год.	37.000.000,00 буџетски фонд за заштиту животне средине, ЈКП Водовод	извештај
3.1.1.3.	Редован мониторинг земљишта	ЗЗЈЗ, Градска управа	2010-2020 год.	5. 000.000,00 буџетски фонд за заштиту животне средине.	извештај
3.1.1.4.	Редован мониторинг стања				

	шума				
3.1.1.5.	Редован мониторинг пијаће воде у руралном подручју (које није везана за градску мрежу)	ЗЗЈЗ, Градска управа	2010-2020 год.	20.000.000,00 буџетски фонд за заштиту животне средине.	извештај
3.1.1.6.	Увођење већег броја мерних места за мониторинг комуналне буке	ЗЗЈЗ, Градска управа	2010-2020 год.	10.000.000,00 буџетски фонд за заштиту животне средине.	извештај
3.1.1.7.	Увођење већег броја мерних места аерозагађења	ЗЗЈЗ, Градска управа	2010-2020 год.	20.000.000,00	уведен већи број мерних места

3.2. Специфичан циљ: успостављен систем управљања чврстим отпадом

3.2.1. Програм: развој система за руковање отпадним материјама

3.2.1.1.	Санација и ремедијација постојеће градске „депоније“ у Срњу	Градска управа, ЈКП Крушевац	2015-2020 год.	7.000.000,00 eur-a градска управа, пројекти и кредити	санирана градска депонија
3.2.1.2.	Спровођење поступака за обраду отпада као секундарне сировине у складу са техно – економским параметрима (спаљивање отпада, рециклажа, компостирање)	Градска управа, ЈКП Крушевац	2010-2020	20.000.000,00 градска управа, ЈКП Крушевац, и др.	спроведени поступци
3.2.1.3.	Инфраструктурно опремање ЈКП	ЈКП Крушевац	2010-2020	30.000.000,00 ЈКП Крушевац, градска управа и кредити	опремљено ЈКП Крушевац
3.2.1.4.	Постепено увођење економске цене за изношење отпадног материјала	Градска управа, ЈКП Крушевац	2012-2020	500.000,00	уведена економска цена
3.2.1.5.	Контролисано сакупљање чврстог отпада са целе територије Града Крушевца	ЈКП Крушевац, Потенцијални стратешки партнер	2012-2020	30.000.000,00	сакупљање чврстог отпада са целе територије
3.2.1.6.	Изградња регионалне депоније са рециклажним и збирним центрима	Градска управа, ЈКП Крушевац	2013-2020	5.000.000,00 eur-a кредити, градска управа, ЈКП, министарство	изграђена регионална депонија
3.2.1.7.	Изградња трансфер станица и збирних центара	Градска управа, ЈКП Крушевац	2011-2020	10.000.000,00 градска управа, министарство, ЈКП, буџетски фонд за заштиту животне средине.	изграђене трансфер станице и збирни центри

3.2.1.8.	Управљање инфективним медицинским отпадом	Здравствени центар, ЗЗЈЗ	2010-2020	5.000.000,00 министарство, градска управа	правилно управљање мед.отпадом
3.3. Специфичан циљ: успостављен систем прикупљања, одређена и пречишћавања отпадних вода (100% град,50% села)					
3.3.1. Програм: пречишћавање индустријских и комуналних отпадних вода у цињу очувања површинских вода					
3.3.1.1.	Реконструкција постојеће мреже и изградња нових колектора	Град Крушевац,ЈКП Водовод	2010-2020 год.	650.000.000,eur-a министарство,градска управа,ЈКП Водовод,кредити,донације	реконструисана мрежа и изграђени колектори
3.3.1.2.	Изградња ЦППОВ (централног постројења за пречишћавање отпадних вода	Град Крушевац, ЈКП Водовод	2011-2015 год.	18.000.000,00eur-a министарство,градска управа,ЈКП Водовод,кредити,донације	изграђено постројење за пречишћавање .
3.3.1.3.	Пречишћавање отпадних вода у разутјеним насељима путем мањих постројења	Град Крушевац, ЈКП Водовод, 10 МЗ	2015-2020 год.	23.000.000,00eur-a градска управа министарство, ЈКП Водовод,кредити,донације	изграђена постројења за пречишћавање
3.3.1.4.	Примарно пречишћавање отпадних вода у самим индустријским постројењима	ЈКП Водовод, ФАМ,Мерима Рубин и Трајал	2015-2020 год.	2.500.000,00eur-a Предузећа	Уведен систем пречишћавања отпадних вода
3.3.1.5.	Постепено увођење економске цене за пречишћавање отпадних вода	Град Крушевац ,ЈКП Водовод	2010-2015 год.	100.000,00	уведена економска цена
3.3.1.6.	Регулација отпадних вода у сливу језера Ћелије	ЈКП Водовод,Град Крушевац,МЗ Васићи и Златари	2011-2015 год.	2.000.000.00	извршена регулација отпадних вода
4. Стратешки циљ: Развијен систем за спречавање еколошких акцидената			Степен приоритета: (висок / средњи / ниски)		
4.1. Специфичан циљ:Успостављен систем контроле потенцијалних загађивача 80% а 100% опасних загађивача					
4.1. Програм:Унапређење превентивног деловања у циљу спречавања еколошких акцидената					
4.1.1.1.	Идентификација свих могућих акцидената	Штаб за елементарне непогоде и бизнис сектор	2011-2015	10.000.000,00	идентификовани акциденти
4.1.1.2.	Поштовање утврђених процедура за објекте од посебног значаја	Градска управа, Јавна предузећа	Стално	2.000.000,00	испоштоване процедуре
4.1.1.3.	Умрежавање постојећих са центром за обавештавање	Градска управа, предузећа и установе	Стално	2.000.000,00	извршено умрежавање

4.1.1.4.	Хемијски отпад	Предузећа која се баве хем. Индустријом (Жупа, Мерима)	2013-2018	5.000.000,00	успостављање система контроле загађивача
4.1.1.5.	Други опасан отпад	Предузећа која генеришу опасан отпад, здравств. и фармацеутска инд.	2010-2020	3.000.000,00	успостављање система контроле загађивача
4.1.1.6.	Елементарне непогоде	Штаб за елементарне непогоде	стално	10.000.000,00	успостављање система контроле

Табеле могу бити и без **програма** уколико они нису посебно дефинисани.